

Світлана Сорока (Київ)

(ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

Методи та прийоми контролю

рівня володіння іноземною мовою.)

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ ТА ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Якісне володіння іноземними мовами є необхідною умовою для входження у відкритий інформаційний простір і суспільство, для спілкування, для полегшення процесу соціологізації в сучасному ринковому середовищі. Однією із головних задач модернізації освіти є забезпечення знань на рівні функціональної грамотності принаймні однієї іноземної мови. Протягом багатьох років навчальні програми і стандарти в галузі викладання іноземних мов зводили цей рівень тільки до володіння читанням на рівні міжнародних стандартів функціональної грамотності, при цьому значно менше уваги приділялося усному мовленню, писемному мовленню та аудіюванню. В рамках нового підходу до вивчення іноземних мов підкреслюється важливість не знань про мову, а досконале володіння мовним матеріалом, комунікативними вміннями, здатністю використовувати ці знання і вміння для вирішення конкретних комунікативних задач у ситуаціях спілкування.

Для діагностики успішності навчання використовуються різноманітні форми, методи та прийоми контролю. В педагогічній практиці застосовуються наступні види контролю: поточний, що вважається найпоширенішою і найдієвішою формою; тематичний, оскільки іноземна мова зазвичай вивчається блоками тем; періодичний, що проводиться з метою перевірки матеріалу великого обсягу; підсумковий, що охоплює перевірку всього вивченого матеріалу. За формою проведення вони можуть бути індивідуальними і фронтальними, усними та письмовими, вербальними і

невербальними, одномовними та двомовними, з використанням технічних засобів навчання та без них тощо.

Найпоширенішою формою контролю в галузі викладання іноземної мови на сьогоднішній день є тестовий контроль. Тестування широко застосовується на всіх ланках навчання, починаючи з тренувального контролю і закінчуючи самопідготовкою.

Тестування має цілий ряд переваг: можливість охопити велику кількість студентів (всю групу або курс), використовуючи однаковий матеріал і однакові умови процедури тестування; економія аудиторного часу, що дуже важливо в немовних ВНЗ, де час на вивчення мови лімітований; зорієнтованість на сучасні технічні засоби навчання та використання комп'ютерних навчальних та контролюючих систем; збільшення об'єктивності педагогічного контролю, мінімізація суб'єктивного фактора під час оцінювання відповідей. Оскільки мета тестування може бути різною, то тести поділяються на констатуючі, діагностичні та прогностичні. Констатуючі тести включають тести навчальних досягнень і тести загального володіння іноземною мовою. Для перевірки сформованості граматичних навичок та умінь використовують тести навчальних досягнень, метою яких є визначення рівня навчальних досягнень студентів у процесі оволодіння іншомовною компетенцією. Такі тести складаються у точній відповідності до програми або засвоєного навчального матеріалу і використовуються для здійснення поточного, рубіжного і підсумкового контролю [1; с.4].

Гнучкість та універсальність сучасних комп'ютерів, здатність вилучати, відшуковувати, зберігати та надавати з надзвичайно великою швидкістю та у надзвичайно короткий термін будь-яку за виглядом та змістом інформацію давно поставили питання про можливість його використання при вивченні іноземних мов.

На сучасному етапі доцільно проводити тестування з використанням комп'ютерної техніки. Досвід використання комп'ютерних технологій у процесі навчання свідчить, що завдяки застосуванню комп'ютерів під час занять можна виявляти резерви навчального процесу, особистості студента; збільшуються дидактичні можливості викладача. Комп'ютер має цілий ряд властивостей, які необхідні для ефективної організації процесу навчання. Серед них виділяють: великий обсяг пам'яті, що дозволяє зберігати і відтворювати великий об'єм навчального матеріалу; здатність комп'ютера не лише фіксувати, але й аналізувати відповіді студента; можливість фіксувати час, що витрачається на виконання певного завдання; надання комп'ютером допомоги студенту, якщо виникають труднощі під час вирішення поставленої перед ним проблеми [2; с.33].

Окрім того, комп'ютери істотно розширюють можливості індивідуалізації навчання й активізації пізнавальної діяльності учнів у навчанні іноземної мови, дозволяють максимально адаптувати процес навчання під індивідуальні особливості учнів. Кожен учень одержує можливість працювати у своєму ритмі, тобто вибираючи для себе оптимальні обсяг і швидкість засвоєння матеріалу

Зрозуміло, що під час розробки та складання тестових завдань, необхідно дотримуватися певних правил. Тест має бути локально стандартизованим. В тесті має бути представлений узагальнений матеріал з усіх тем, що вивчались студентами в даний період навчання. Всі завдання повинні бути збалансованими і рівноцінними за складністю. Час, що дається на складання тесту обов'язково повинен бути лімітованим. Тестові завдання повинні мати ситуативну основу і підсилювати мотиви учнів говорити, читати, слухати чи писати іноземною мовою. Завдання повинні бути сформульовані чітко, коротко, точно. Жодне з завдань не повинно бути підказкою для відповідей на подальші завдання. Варіантів відповідей на кожне завдання повинно бути, по можливості, не менше п'яти, а у вигляді невірних відповідей бажано

використовувати типові помилки. Тестові завдання повинні бути спрямовані на перевірку інтегрованих умінь в різних видах мовленнєвої діяльності.

Варто наголосити на тому, що тестові завдання дозволяють перевірити лише обмежену частину знань і не можуть повністю замінити інші форми перевірки, хоча вони відкривають багато нових можливостей перед викладачем. Комплексне тестування допомагає визначити наступні характеристики володіння іноземною мовою: засвоєння значення мовних одиниць та їх розуміння; володіння семантичною валентністю слів і структур певної мови; вміння вибирати адекватні мовні одиниці і користуватися ними; володіння однозначністю та полісемією; навички диференціації комунікативних та не комунікативних форм та засобів мови; навички співвідношення особливостей діалогічного та монологічного мовлення; володіння модальними засобами мовного висловлювання; володіння формами питання і вміння ними користуватися в певних ситуаціях; володіння формами висловлювання заперечень або стверджень за допомогою іноземної мови та багато іншого.

Найпоширенішими завданнями під час тестування лексики можна назвати такі: *Вставити пропущені слова в речення; До поданих слів дібрати антоніми (синоніми, омоніми); Вставити в речення правильне слово (одне із трьох); Назвати, що зображено на малюнках, використовуючи запропоновані речення; Розгадати кросворд; Перевірити, чи правильно названі предмети та виправити помилки; Описати малюнок, використовуючи слова; Продовжити діалог; Створити діалог за картинкою, використовуючи репліки; Скоротити/поширити репліки діалога; Доповнити речення; Прокоментувати ситуацію; Висловити своє ставлення; Відгадати слово; Поставити слова в логічній послідовності.*

Для тестування граматики можна використати наступні завдання: *Вставити пропущене слово; Розгадати кросворд, записуючи слова у множині (іншому часі, стані тощо); Дібрати пропущене модальне дієслово; Розташувати речення, враховуючи часову послідовність; Утворити похідні*

слова; Використати правильний прийменник; Використати потрібний артикль; Скласти речення за таблицею; Поставити питання до речення; Перебудувати речення за зразком; Доповнити речення; Заперечити наступні твердження; Прокоментувати дії тощо.

Під час тестування вміння створювати мовне висловлювання, рекомендуються наступні завдання: *Перекласти речення (текст) на іноземну мову; З непоширеного речення створити поширене; Скласти висловлювання із поданих слів; Прослухати речення рідною мовою та передати його зміст іноземною; Замінити два речення одним; Замінити в реченні виділене слово; Вибрати адекватний переклад речення із запропонованих; Перетворити список поданих слів на текст; виправити помилки у тексті; Сформулювати питання, які стосуються твердження; Розгорнути текст і таке інше.*

Література:

1. Коккота В.А. Лингво-дидактическое тестирование. – М.: Высшая школа, 1989. – 117 с.
2. Биконя О.П. Використання текстового процесора у навчанні ділової англійської мови // Іноземні мови. – 2007. – № 1 – С. 33–38.
3. Дюканова Н.М. Проблеми застосування тестів під час вивчення іноземної мови // Нові технології навчання: Наук.-метод. зб. / Кол. авт. – К.: Інститут інноваційних технологій і змісту освіти, 2007. – Вип. 46. – С. 26–31.
4. Настольная книга преподавателя иностранного языка: Справ. Пособие/ Е.А. Маслыко, П.К. Бабинская, А.Ф. Будько и др. – Мн.: Выш.шк., 1992. – 445с.